

1909
Maj-Aug.

SOLSTRÅLEN

Pris
5 öre

SAGOSTUNDARBARNENS TIDNING

Sagan om kungen, som inte hade tråkigt.

Det var en gång en vedhuggare, som stod och högg ved i skogen. Solen gassade hett, ty det var en klar och vacker sommardag. Han var trött och svettig, och det var långt lidit på förmiddagen, så det är inte märkvärdigt, att han nu tyckte det skulle smaka bra med en middagrast. Under ett blommande äppelträd satte han sig och plockade fram vad han hade i matsäcken. Han åt upp alltsamman, ty han var duktigt hungrig, och sen lade han sig på rygg i skuggan i det höga, mjuka gräset och låg och tittade upp i den blå himmelen mellan de vita äppelblommorna. Han tänkte på just ingenting, han tyckte att det är bra skönt ändå att få vila så här, när man är riktigt trött av arbetet.

Rätt som han låg där och latade sig, blev det ett förskräckligt prassel i grenarna runt omkring, och när han såg sig om, stod där framför honom en lång rad av fina herrar, som alla på pricken liknade varandra. De hade guldgalonerade frackar och stora spetskrås om halsen. Alla voro de skägglösa och rynkiga i synen som gamla käringar, hade långa, allvarliga ansikten och stora

vita peruker med hårpiska baktill, som voro rysligt varma i sommarhettan och pressade ut svetten i stora droppar i pannan på de staccarna. Den med största peruken och längsta ansiktet tog genast till orda och sade:

— Vi äro det kungliga rådet i kungariket Långträda, och vi ha kommit för att erbjuda Eder att provsitta som kung hos oss i ett år. Överlever Ni det året, får Ni riket och prinsessan. Var snäll och kom med detsamma, så går det fortare undan.

— Tackar som bjuder, sade vedhuggaren. Men först vill jag allt veta litet, vad som väntar. Varför skulle jag inte överleva det där året?

— Ack, sade ministern och dolde med sin magra hand en kolossal gäspning. — Alla de andra ministrarna dolde genast också var sin gäspning. — Ack, det är nu jämt den femtiofemte gången, jag drar denna samma historien. Kungen i vårt rike har det förträffligt på allt sätt och vis, men hans dyrbara hälsa och liv hotas av ett fruktansvärt odjur, som kallas Leda, med tillnamnet Tråkigheten. Detta vidunder har un-

der några få år tagit livet av femtiofyra stycken provkungar för oss. Prinsessan tycker att det börjar bli enformigt och vill ha slut på eländet. Och vi tänka alltså, med nådig tillåtelse, göra ett försök med Ers Majestät.

— Är det ingenting annat, svarte vedhuggaren, så kör till!

Han tog upp yxan och matpåsen, slängde dem över axeln och var så färdig att resa. Förste ministern klappade i händerna, och framkörde en förspänd gullkaross med glasfönster överallt och lakejer både fram och bak. Vedhuggaren steg in, dörren smällde igen och det bar av i galopp, Solen brände det hetaste den kunde, och den nybakte kungen gräddades levande som en bulle i en bakugn. När han om kvällen på slottets gård steg ur sjuglasvagnen, var det ynkeligt ställt med honom. Han var så trött, att hans lakejer måste klä av honom och stoppa honom i en förgylld säng med ejerdunskuddar och sidenlakan och med en tronhimmel av purpur över. Stackars vedhuggare!

* * *

Nästa morgon vaknade han förvånad vid att solen tittade in och lyste på allt siden och purpur i hans säng. Och runt omkring stodo alla hans ministrar och bugade och frågade, hur Hans Majestät hade behagat sova. De klädde honom i fina, hermelinbrämade kläder och förde honom in i matsalen, där det stod ett väldigt bord dukat med de kostligaste rätter. Kungen slog sig belåten ned och skulle just hugga in på en saftig stek, då en tunn, svart stav sträcktes fram över hans axel och rörde vid steken. Strax skyndade en betjänt fram och tog bort den. Kungen vände sig förtörnad om och fick se en mager, allvarlig karl av alldeles samma snitt som hans ministrar, men med en stor svart hatt på huvudet. Han presenterade sig som Doktor Vegetarius Vattentratt, kunglig livmedikus, som hade att se till, att inga hälsofarliga saker serverades konungen. Och den här steken var rakt inte nyttig, påstod han, ty av köttföda blir man tung och dåsig, och det duger inte för en kung som skall regera.

Nu ville den stackars kungen släcka törsten och svälja förargelsen i ett glas av det goda, röda vin, som stod framför honom. Men vips var den obarmhjärtiga staven framme igen, och vinet försvunnet. Ursinnig begärde han förklaring, och då höll doktorn ett långt föredrag om skadligheten av vin och andra alkoholhaltiga drycker, som förvirra förståndet och fördärva magen. — Slutet på visan blev, att Hans Majestät fick frukostera på ett par tunna brödskeivor med litet honung till samt ett glas vatten, och då han hungrig reste sig från bordet, tänkte han med saknad på sina matsäcksfrukostar i skogen med kött och bröd och litet vin i vattnet.

— Men nu ska' jag då åtminstone regera, tänkte han och gick in i stora slottssalen och satte sig på tronen. Det kungliga rådet ställde sig runt om, förste ministern tog bläck och penna och lade framför kungen ett stort papper, som han bad honom underteckna.

Det är en kunglig förordning, sade han.

— Men jag kan väl inte sätta mitt namn under vad jag inte känner till, tyckte kungen.

— Ack, Ers majestät, skulle Ers Majestät sätta sig in i allt som måste undertecknas, så fick Ers Majestät inget annat att göra, och skulle ändå inte hinna med hundradelen. För den saken äro ministrarna till, Ers Majestät har bara att skriva på, och på det viset blir det ju ändå till sist Ers Majestät, som bestämmer alltihop.

Kungen drog en suck och började underteckna alla ministrarnas papper. Det tog en god stund, och när det var färdigt, tog rådet pappererna och trottade av.

— Stopp litet! ropade kungen till förste ministern, som gick ut sist. Vad ska' jag nu ta mig till?

— Vad Ers Majestät önskar.

— Vad jag önskar? Tja. Kunde man kanske få se prinsessan?

— Kommer aldrig i fråga, Ers Majestät. Fattas bara! Då vore det minsann ingen konst att hålla året ut utan att dö av ledsnad. Nej tack! — Och förste ministerns magra hästansikte såg på samma gång förargat och skälmaktigt ut.

— Men vad ska jag då göra?

— Tja, sade ministern och kvävde en gäspning, bockade och gick.

Kungen gäspade också, gick och lade sig på en soffa och tog sig en lur. — När han vaknade, var det middag. Samma historia igen med den fördömde Doktor Vegetarius Vattentratt. Kungen gick ännu hungrigare från middagen än från frukosten. På eftermiddagen skulle han förströs med litet jakt, vilket gick till så här: Han fick sätta sig på en marmorbänk i slottsparken med ett gevär i handen. Så kom skogvaktaren och drev förbi hans plats en lång rad väldresserade hjortar, kaniner, rådjur och fasaner, och han kunde skjuta så många han ville. Att skjuta bom var blankt omöjligt. Han sköt en fasan, blev sedan led vid alltihop, slängde geväret och befallde, att fasanen skulle stekas till kvällsvarden. Men doktorn förbjöd honom att äta den och han gick hungrig till sängs. Han sov dåligt, ty han hade sovit för mycket på dagen. Nästa morgon regerade han på samma sätt som den föregående i fem minuter och satte sig sen i en stol för att fundera ut något att göra. Han fick en idé och skickade efter förste ministern.

— Är vår krigshär stridsduglig?

— Ja, Ers Majestät.

— Finnes det någon möjlighet att anordna ett krig? Något måste göras för att få tiden att gå.

— Ja, vi ligga ibland i strid med vår grannstat. Vill Ers Majestät, att vi ska' förklara den krig?

— Ja, ögonblickligen. I eftermiddag rycka vi ut.

— Ska' ske, Ers Majestät.

Hela förmiddagen använde kungen till att rusta sig. Väpnad till tänderna, steg han sedan till häst och red med förste ministern till krigsskådeplatsen.

Då de nalkades, sågo de väldiga människomassor drabba samman, och luften var förmörkad av kastvapen.

— Slaget är redan i full gång, sade ministern.

I det samma kom ett ruttet ägg susande och träffade kungen mitt i planeten.

— Sådana fega bovar! skrek han, drog sitt svärd och sprängde in i fiendehären, där han började meja huvuden som veteax.

Ett tjut av förfäran höjdes från alla sidor, och i nästa minut hade han upphunnits av sin förste minister, som likblek av förskräckelse grep honom i armen och bad honom höra upp med detta avskyvärda mördande.

— Är Ni från vettet, karl? skrek kungen. Ska' man inte slå ihjäl folk i krig?

— Ingalunda, Ers Majestät. Ett så barbariskt krigssätt är numera ovärdigt ett civiliserat folk. Se här *vår* krigföringsmetod: Härarna överösa varandra med ruttna ägg, skämnda äpplen och plommon och så vidare, tills förråden äro slut. Så avblåses striden, och en skiljedomstol fäller utslaget. Den här, som lyckats grundligast smutsa ner den andra, har sekrat och kan föreskriva fredsvillkoren.

— Det är nog, nog. Jag vill inte höra mer, utbrast kungen förkrossad och red hem. På vägen höll han på att gäspa käkarna ur led och hemkommen lade han sig strax att sova.

Han vaknade fram på natten med en gräslig hunger och fick sedan inte en blund i ögonen. Han kastade sig hit och dit i sängen, led förskräckliga kval och förbannade den stund, då han låtit göra sig till kung. Under tiden blev det allt ljusare därute och i träden framför hans fönster sjöng en näktergal av alla krafter. Den arme kungen steg upp och gick till fönstret. Och vad tror ni han fick se i morgonsolen där nere vid kanten av trappan! Jo, sin yxa, sin egen gamla yxa, och sin matpåse. Nu var det han som kom kvickt i kläderna, utan några ministrar som hjälpte till, och ner för trapporna och genom trädgården och ut i skogen med yxan och påsen på ryggen!

Där blev en uppståndelse och ett liv på slottet, kan ni tänka, när man vaknade och fann, att kungen var försvunnen. Allt slottets folk med kungliga rådet i spetsen gav sig ut att leta i alla vinklar och vrår, på alla vägar och stigar. Och till sist så hittade ministrarna honom mitt ute i vilda skogen, där han stod i skjortärmarna

och med gullkronan på nacken och högg ved, så flisorna röko omkring honom.

— Men, Ers Majestät! började förste ministern. Inte går det an...

— Är det förbjudet i lagen för kungen att hugga ved?

— Nej, men det går ju rakt inte an...

— Vad som går an, det är det jag och inte herrarna som bestämmer. Nu är jag emellertid hungrig, så nu gå vi och äta frukost.

Vid frukostbordet såg Doktor Vegetarius Vattentratt med häpnad, att den stekta fasanen kom in igen. Han skulle just till att peta till den med sin svarta käpp, då kungen ropade: Stopp! Hör nu, minister, förbjuder lagen kungen här i riket att äta vad han vill?

— Nej, Ers Majestät, men det brukas alltid

— Jag ger katten vad som brukas. Adjö, Doktor Vattentratt, jag ska' kalla på Er, när jag behöver Er. Marsch!

Och så åt kungen upp sin fasan och drack ett stort glas av det röda vinet till den.

Sedan samlade han ministrarna i tronsalen och sade: Från och med i dag är jag vedhuggare igen från morgon till kväll och regerar bara på lediga stunder. Ni kan komma med pappererna, då jag går till sängs eller då jag stiger upp.

Och så blev det också. Kungen levde sitt gamla vedhuggarliv i skog och mark varenda dag, och middagen hade han med i matsäcken. Han blev åter glad och sund som förr och regerade med kläm, när han hade tid till det. Och tiden flög som på vingar. Sommar, höst, vinter och vår runno undan innan man visste ordet av, och en vacker sommardag låg vår vedhuggarkung åter och tog sig middagsrast under ett blommande äppelträd. Rätt som det var, så prasslade det i grenarna där inne i skogen, alldeles som för ett år se'n, men den här gången var det inga gamla skinntorra ministrar som dök fram ur grönskan, utan en den allra vackraste lilla prinsessa med ögon som glittrade av munterhet och med en massa vita äppelblommor i det ljusa håret och i den lilla gullkronan.

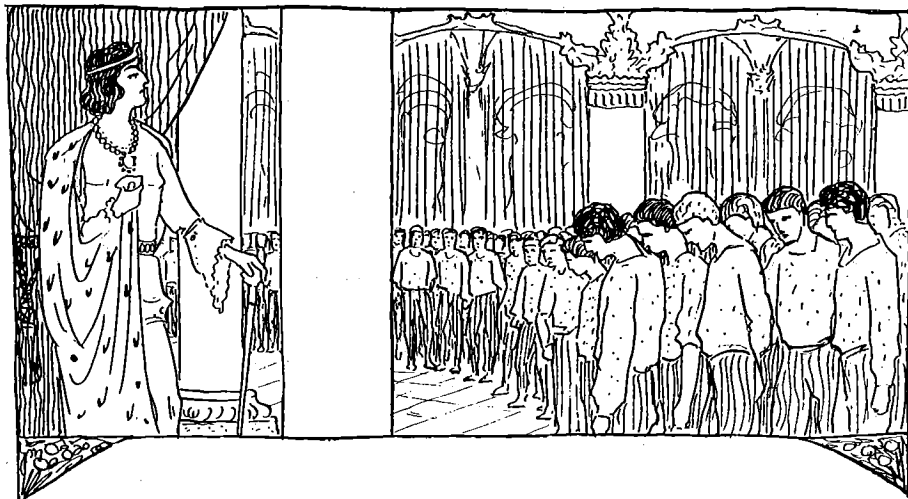
— Vem är du? frågte kungen.

— Jag är prinsessan Solsken, svarte hon. Och jag kommer för att tala om för dig, att nu är prövoåret slut, och nu kan du få kungariket för alltid, om du vill, och prinsessan med...

Hon slog ned ögonen och blev röd om kinderna.

— Tack för det, du, sade han och tog hennes huvud mellan händerna och kysste henne. Det vill jag visst, det, men det ska' vara på samma villkor som hittills: Hela da'n är jag vedhuggare, och regeringen sköter jag på lediga stunder. Och på det viset är det ingen fara, att ledsnaden ska' ta död på mig. Ty ser du, prinsessan lilla, en kung som arbetar, han har aldrig tråkigt!

Ivan Pauli.

Tårpärlorna.

— Giv mig pärlor stora som smärtans tårar och fyllda av månstrålarnas ljus, utropade den rike ynglingen, där han stod i sin gyllne och scharlakansröda sal, omgiven av sina sjuhundra slavar.

Och slavarne böjde sina sorgsna huvuden inför hans övermodiga, hårda ögon.

Men den främste bland dem steg fram och sade:

— O Herre, i hela landet och i alla land häromkring, finnes icke dessa pärlor som du önskar. Vi hava sökt i dagar och nätter, lodat havens och sjöarnas djup och genomletat bergens fördolda skattkamarar, vi hava plundrat människornas boningar och djurens gömslen, vi hava sökt tills vi dignat ned av trötthet och hunger, men i hela landet och alla land häromkring finnes icke de pärlor du önskar.

Och den gamle, vithårige slaven böjde sina knän i underdånighet.

Men den rike ynglingen skrattade.

— Hundar! Så hören då. En lärd kemist, vilkens visdom genomforskat de fyra himlarnas lagböcker, har sagt — välj ut sjuttio kyska ynglingar med hår så mörkt som den svarta natten och med ögon så ljusa som månens ljus — för dem ut en natt när kölden förstelnar allt och låt dem vid randen av en isfrusen källa där ännu ingen människa druckit, piskas på de blottade lemmarna, tills tårar av smärta falla ur deras ögon, då skall, när månen vid tolvslaget träder ut på fästet, deras tårar frysa till pärlor stora som smärtans tårar och fulla av månens ljus. Gån, och bringen mig när morgonen gryr de pärlor jag önskar, och vilka skola pryda mina arabiska hingstars hovar av silver.

Och han vände dem ryggen och lämnade salen.

Men den främste av slavarne, som nyss talat, dolde ansiktet i sina händer, och när han åter

lyfte det upp voro hans drag förvridna av bitter sorg.

— Vår Herre har befallt, sade han, och tyst valde han ut ur de församlade kamraternas led, sjuttio ynglingar, vilkas läppar ännu ej buro något fjun, vilkas hår var svart som natten och vilkas ögon voro ljusa som månen.

Och alla dessa ynglingars fäder och bröder gråto, när de vid den gamles hand fördes ut för att beredas till den natt som väntade dem.

Natten som kom, var en vinternatt full av snö och is. Kölden for hårt fram och berörde med dödens händer allt levande liv.

Djupt inne i den innersta skogens djup, dit aldrig vår eller sommar eller höst hade nått, där kölden evigt bodde, låg den frusna källa, vid vilken de sjuttio slavarne tårar skulle frysa till pärlor för de arabiska hingstarnas silverfötter.

Och när midnatten kom fördes de i ett långt tåg dit, deras mödrar och systrar, deras fäder och bröder följde dem snyftande av djup sorg inför det öde som förestod dem.

Lång var vägen, och för varje steg blev isvinden allt mera genomträngande, många måste vända om, och de nakna ynglingarnas lemmar skakade av köld.

Med ett hänleende gled månen ut ur sina skyars hus och speglade sin vita skönhet i källan, vid vilken de sjuttio ynglingarna nu föllo på knä och böjde sina skälvande ryggar under piskornas slag.

Och när det fjortonde slaget föll på den sargade huden, föllo tårarna ur deras ögon och i månstrålarnas kalla ljus gjötos de av den isande kölden till pärlor stora som smärtans tårar och fulla av månens glans.

Skyndsamt samlade den gamle, vithårige slaven upp dessa sällsamma pärlor i skålar av silver och guld, men när återfärden skulle ske, när månen åter gömt sig i sina skyars hus, lågo

de sjuttio unga slaverna döda vid den frusna källans rand.

— Giv mig pärlor stora som smärtans tårar och fulla av månens ljus, sade den rike ynglingen, när han på morgonen trädde ut i sin sal av guld och scharlakan och med hårda ögon skådade ut över de församlade sexhunderttrettio slaverna.

Och den främste bland dem steg fram, underdånigt böjde han knä, räckte sin herre skålarna av guld och silver, i vilka de sällsamma pärlorna glimmade, och sade:

— O Herre! Din önskan är uppfylld. Från sjuttio nu döda ögon hava dessa pärlor fallit, oförliknelig är deras skönhet och glans — du må taga dem, och därmed smycka dina arabiska hingstarnas hovar, när de i dag skola draga dig genom staden. I sanning äro de dyrbara dessa pärlor, ty de hava kostat sjuttio unga människors liv.

— Människor, ropade den rike ynglingen, hundar ären I, och om I ej skyndsamt ge er härifrån, skall jag låta lägga Eder alla framför mina hingstarnas hovar, när jag i dag åker genom staden, upp till min älskades palats.

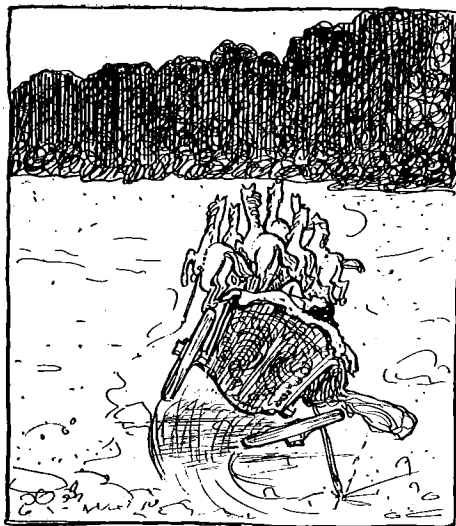
Och slaverna skyndade ut, men den rike ynglingen lät omedelbart sin juvelerare smycka de arabiska hingstarnas hovar med pärlor stora som smärtans tårar och fulla av månens ljus.

När dagen blev full av sol, lät han spänna för sin vagn, de sju hingstarna leddes ut och deras hovar glimmade med oförliknelig prakt.

Själv steg den rike ynglingen, högtidsklädd och full av övermod, upp och kastade sig på vagnens broderade hyenden — men knappt förnummo hingstarna beröringen av hans kropp, förrän de med ett våldsamt ryck satte av isken in mot skogens djup, och när de stannade vid källan där de sjuttio ynglingarnas lik ännu vilade, voro alla de kostbara pärlorna splittrade i tusen sinom tusen bitar, och tillbakakastad på de broderade hyendena låg den rike ynglingens lämlästade, sondertrasade döda kropp.

Så hämnades de goda makterna de unga slavernas grymma död.

G. A.-N.

Vattenspindeln.

Rörsångerskan mätte inte riktigt bra. Hon var nervös och trött på att ligga på ägg och hade nästan feber. Om natten kunde hon antingen inte sova eller också drömde hon om kräftan och ålen och karpn och skrek, så att mannen i förskräckelsen nästan föll i sjön.

»Jag önskar att vi kommit till ett annat ställe», sade hon. »Det bor då bara simpelt folk i den här sjön. Att tänka sig, hur rörd jag var över kräftmadamen. Tror du verkligen, att hon äter barnen?»

Innan han hann svara stack ålen upp huvudet ur dyn, gjorde sin reverens och sade:

»Absolut, min nådiga, absolut. För så vitt hon får fatt i dem. Så snart de kan, drar de sig tillbaka, för de har ju på känn vad som väntar dem. Barn är klokare än man tror.»

»Men det är ju rysligt», sade rörsångerskan.

»Nå ja», sade ålen. »Det är mycket man äter mellan år och dag. Jag dömer henne inte. Men

jag erkänner att det ser illa ut, så där mitt i kelandet. Allt nog! Där kommer gädda. Förlåt att jag avbryter vår intressanta konversation för att dra mig tillbaka.» Borta var den.

Och gäddan stod inne i vassen med vitt uppsparrat gap, tusen spetsiga tänder och elaka ögon.

»Hu», sade rörsångerskan.

»Kom ned min sockersnut, så ska jag äta upp dig», sade gäddan och grinade med tänderna.

»Var så god och håll Er till Ert eget element», sade rörsångaren förnärmat.

»Jag äter allt», sade gäddan, »a-allt. Jag vädrar ål, jag vädrar krabba och jag vädrar karp. Var äro de. Säg det straxt eller jag knäcker era usla vasstrån med ett slag av min stjärt.»

Rörsångarfolket teg stilla av pur rädsla. Och gäddan slog till med stjärten och seglade bort. Så starkt var slaget, att säven suckade och böjde sig och fåglarna flögo upp med rädda skrik.

Men rören höllo och boet hängde kvar. Rör-sångerskan lade sig till rätta, och mannen sjöng för att ingen skulle märka hur rädd han varit.

»Här ä' trevligt», sade hon.

»Du tar för mycket ve' dig», sade han. »Så-dant är livet överallt, bara man älskar varandra och själv kommer överens, så får man vara be-låten. Men jag är rädd att alla dessa sinnesrö-relser skadar barnens röster och att vi inte får heder av dem på höstkonserten. Försök att be-härska dig!»

»Det går an för dig att tala», sade hon. »Och nog vet jag lika väl som du vad man har att vänta av livet. Min lilla oskyldiga syster blev uppäten av en huggorm, och min mor blev ta-gen av en hök just som hon lärt oss flyga. Självt fick jag i fjol höstas hals över huvud fara till Italien för att inte svälta ihjäl. Så kom du! Och har jag inte redan fått lära mig att inte heller äktenskapet är en dans på rosor. Man vill ju ha fred, när man ligger i barnsäng. Och jag undrar naturligtvis vad det skall ta vägen med barnen i denna mördarkulan. Barn ta'r efter, och hurudana exempel få de här. Det slutar med att di äter sina föräldrar.»

»Ja! Varför inte? När di smakar bra», hör-des en späd röst nere från vattenytan.

Rörsångerskan for ihop och tordes knappt titta ned.

På ett näckrosblad satt en liten vattenspindel och borstade sin fina sammetspäls.

»Ni ser strängt på mig, herr rörsångare, men ni äter mig, inte», sade han. »Jag ligger för tungt i magen. Jag är giftig, bara lite grand... till husbehov, förstår sig. Annars är jag en god kvinna, så god som någon här i vattnet.»

»Och ni säger att man skall äta sina föräldrar?»

»Det kan ju vara, att det var att tala för fritt till en fågel», sade vattenspindeln. »Vad som passar den ene, passar inte den andre. Jag vet bara, att jag åt min mor härom året, en fet och fin gammal dam var hon.»

»Sjung för mig, annars dör jag», sade rör-sångerskan.

Mannen sjöng och däremellan tittade han på vattenspindeln. Den simmade i vattnet med hu-vudet nedåt. Ett ögonblick lät den bakkroppen vara över vattenytan och spände ut spinnvår-torna tills de voro fyllda av luft. Sedan sjönk den och sken som silver medan den gled ned mot botten.

»Det ser vackert ut», sade rörsångaren.

»Var tyst», sade hans hustru och stirrade så att hon höll på att sträcka halsen fördärvad.

Djupt nere i vassen hade vattenspindeln spun-nit en kloka, som den fyllde med luft. Kloc-kan var av finaste spindelväv, som den kunde leverera och med starka fina trådar väl förtöjd, så att den inte kunde driva sin väg. Runt om

var ett stort fångstnät. I detsamma fastnade en knutmack och spindeln tog in den i klockan och sög ut den.

»Det är i alla fall märkvärdigt», sade rör-sångerskan. »Den har ett bo, som vi, som hän-ger i vassen. Gud vet om den inte också ligger på ägg.»

»Fråga den», sade han.

»Jag vill först ha reda på det där om modern», sade hon strängt.

Strax därpå kom spindeln upp igen, och satt på näckrosbladet och gjorde sig fin.

»Ni tittade ned till mig», sade hon. »Ja, inte sant, jag har det trefligt. Ett riktigt rart litet rum. Jag är ju också luftdjur som herrskapet. Och då jag skaffar mig mitt uppehälle i vatt-net, har jag det bekvämast så här.»

»Har ni ägg?», frågade rörsångerskan.

»För all del», sade hon, »jag har allt som hör till ett ordentligt hus. Jag har mycket ägg. Allt efter jag lägger dem, hänger jag upp dem buntvis i taket.»

»Ni kläcker inte ut dem?»

»Nej, min lilla fru. Ett så varmt hjärta har jag inte. Och det är heller inte nödvändigt. Di kommer ut av sig själv.»

»Och har mannen hjälpt Er med att bygga huset?» frågade rörsångerskan.

»Han hade nog göra att bygga åt sig själv, stackarn. Tro aldrig att jag ville ha honom inne hos mig. Han fick ordna sig ett litet rum i närheten och så hade vi en tunnel emellan oss, och det är visst och sant att det var mer än nog.»

»Var», sade rörsångerskan. »Bor den där inte längre. Ja... tag inte illa upp, att jag frågar... jag kan inte reda upp de lägre klassernas äkten-skapsförbindelser... Kanske ni alls inte vet var Er man är?»

»Jo, det vet Gud att jag vet. Åtminstone så på ett ungefär. För jag åt honom i onsdags.»

»Gud i himlen», sade rörsångerskan.

»Han var så i vägen», sade spindeln. »Vart jag gick, alltid stötte jag på honom. Så åt jag honom och en liten seg tråd var han.»

»I onsdags åt hon sin man och i fjol åt hon sin mor», sade rörsångerskan. »Sjung för mig eller denna förfärliga kvinna tar livet av mig.»

Men rörsångaren var själv så förskräckt, att den inte fick fram en ton. Men spindeln lät sig inte bekomma.

»Ja... mor», sade den. »Det var för jag var hungrig och dessvärre var jag inte ensam om henne. Mina syskon var med om kalaset. Vi voro aldeles utsvultna, och det var inte mer att få, för det var långt fram på hösten. Så kom mor rent som efterskickad och så åt vi henne.»

Därpå hoppade den tillbaka ned i vattnet.

Men den natten fick rörsångerskan inte en blund i sina ögon.

Beständigt viskade hon för sig själv:

»Hon åt sin mor... hon åt sin man i onsdags...»

»Ligg nu inte och tänk på det där», sade rörsångaren. Höken tog ju mor din och äter du mig så blir det av kärlek.»

»Du borde blygas att skämta i sådana tider», sade hon.

»Den ena tiden är den andra lik», sade han, »det är den som man är i, som är den svåraste». Så blev det morgon och solen sken och han sjöng sin lilla bruna hustru glad igen.

Carl Ewald.

Sagan om Tvåben.

Tvåben beger sig ut på vandring.

Det började bli svårt för Tvåben att skaffa foder åt alla djuren i fällan.

Han och hans familj hade för länge sedan bergat allt, som växte närmast grottan. Nu måste de bege sig långa vägar för att få tag i något gräs, och det var mödosamt att bära hem det.

»Vi måste flytta», sade han en dag till sin hustru. »Vi stå inte ut med att släpa hit gräs till alla dessa djur. Och när gräset inte kan komma till oss, måste vi gå till gräset. Vi måste flytta ned på ängen igen. Du kan väva ett tält åt oss av ullen, och så ta vi alla skinn vi ha, sticka ned pålar i jorden och hänga upp skinnen på dem. Då reda vi oss gott. Och djuren kunna gå och beta runt omkring tältet.»

»Men när de ha betat av gräset på ängen?» frågade hon.

»Då bege vi oss till nästa äng», sade Tvåben.

»Vi packa ihop tältet, lassa det på kons rygg och draga åstad.»

»Bara inte djuren springa ifrån oss», sade hon.

»Trofast och gossarna få hjälpa mig att vakta dem», svarade han. »Det går nog. De känna oss redan och finna sig i att vi klappa dem. Du skall få se, att de inom kort äro alldeles tama.»

Nästa morgon började de riva ned fällan.

»Männe han ämnar släppa oss lösa?» undrade oxen.

»Jag vill inte ned på ängen igen», sade fåret och började gråta. »Mina ben äro stelare än förut, så jag kan inte springa lika fort. Jag ser inte heller så bra, och jag har nästan inte alls någon lukt mer; jag har ju inte använt mina sinnen på så länge. Jag vill stanna kvar hos Tvåben och få min mat ur hans hand.»

»Du är redan en slav», sade kon. »Och du förtjänar inte att bli fri. Om jag kan få något tillfälle därtill, så rymmer jag. I går slaktade han min kalv, det glömmmer jag aldrig.»

»Nå ja, om det också går åt en unge eller två och om man själv en gång måste släppa till livhanken --- vad är det annat, än vad vi hade att vänta oss redan förut?» sade fåret.

»Slavnatur!» svarade kon föraktfullt.

Tvåben hade snart brutit ned fällan. Under tiden hade hans hustru packat ihop alla deras saker. De lassade nu på kon så mycket hon orkade bära, togo själva resten och begåvo sig ned till ängen.

»Nu går min aning i fullbordan», sade kon, som stönade under sin ovana börda. »Jag är dödstrött i ryggen och benen.»

Och när de kommo ned på ängen, kastade hon plötsligt sin börda ifrån sig och galopperade bort, följd av tjuren. Trofast satte i väg efter dem, men de gjorde helt om och hotade honom med hornen, så att han blev rädd och stack svansen mellan benen. Tvåben kastade sitt spjut efter dem men träffade ej.

»Kommer tid, kommer råd», sade han. »I morgon går jag ut och fångar dem igen. Låt oss nu sätta upp tältet och komma i ordning med våra tillhörigheter.»

De reste upp tältet på en liten höjd, varifrån de kunde se långt ut över ängen. Vid foten av kullen porlade en källa. Om morgnarna drev Trofast ut fåren på ängen och så hem igen på aftnarna. Tvåben tog fatt på hönan och gåsen och anden och klippte deras vingar, så att de inte kunde flyga bort. Han skaffade sig så småningom många får och getter och mycket fjäderfä. När djuren hade förtärt gräset på ett ställe, bröt han upp och slog upp sitt tält på en annan äng, och på detta sätt fortsatte han alltjämt. Det såg ut, som om han alldeles hade glömt kon, men en dag påminde hans hustru honom om den.

»Du måste skaffa tillbaka kon», sade hon.

»Jag saknar så mycket hennes mjölk, och både jag och barnen behöva nya kalvskinnssandaler.»

Tvåben tog sitt spjut, hängde sina slungor över axeln och begav sig av för att ta reda på kon. När han hade gått en stund, såg han den på avstånd, men kon såg också honom och satte ögonblickligen i väg i galopp. Hästen, som stod ett stycke därifrån, såg hånande på Tvåben.

»Du skulle allt önska, att du hade mina fyra snabba ben», sade han.

»Det skulle jag», svarade Tvåben.

»Det är då väl, att det finns något, som du inte kan få», sade hästen. »Det är annars vådligt, sådan kaxe du vill vara här i skogen.»

Tvåben svarade ej, men löste i tysthet ränsnaran. När han hade fått den i ordning, kastade han den plöteligt mot hästens huvud. Den föll runt om hans hals. Djuret stegrade sig och rusade bort med vilda språng. Men för vart språng han gjorde, drogs snaran fastare till, och Tvåben släppte inte repet. Stundtals släpades han utefter marken, stundtals stod han åter på sina ben. Han lindade repet om sin hand, och det skar in i köttet, så att blodet strömmade, men han släppte det inte.

Till slut blev hästen trött. Han stod stilla, skälvande i hela kroppen och med fradga om munnen.

»Vad vill du mig?» sade han. »Mitt kött smakar ej gott, och min mjölk är ej söt, och jag har ingen ull, som du kan klippa.»

»Jag vill låna dina fyra ben», sade Tvåben. »Du skröt själv av dem. Prol! Stå nu bara stilla... Är du hygglig, ska jag inte göra dig något ont.»

Han lindade repet om sin arm och gick allt närmare och närmare. Han klappade det svetiga djuret, grep därvid plöteligt tag i dess man och svingade sig upp på dess rygg. Hästen stegrade sig, slog bakut och försökte på alla möjliga sätt att bli fri sin ryttare. Men Tvåben höll med händerna i manen och repet och klämde sig fast med benen, och han höll sig kvar om än med svårighet. Så småningom lugnade sig hästen igen, och då klappade Tvåben honom på halsen.

»Nu i väg efter kon», sade han.

Han tryckte sina hälar i hästens sidor och gav den ett slag. Så gick det i susande fart över ängen. Kon gjorde inte ens ett försök att undkomma utan stod och stirrade i mällös förvåning på den underliga synen. Innan hon hann hämta sig, hade hon snaran om halsen, och Tvåben red stolt hem med sitt byte.

När de kommo fram till tältet, hoppade han ned av hästen och klappade honom till tack. Men han gjorde ingen min av att taga snaran från hans hals.

»Släpper du mig inte lös?» frågade hästen.

»Nej», svarade Tvåben. »Men jag ger dig det, som är bättre. Nu ska du få dricka ur källan, och så ska du få det saftigaste gräs, du någonsin har ätit. Sedan ska du lägga dig ned och vila dig och tänka på att du nu är i min tjänst och att du kan leva sorgfritt under dit återstående liv utan att behöva göra dig det minsta bekymmer, om du blott vill vara trogen och villigt uträtta det arbete, som jag fordrar av dig.»

Han gav hästen foder och band honom säkert vid tältdörren. Tätt bredvid stod kon tjudrad.

»Ska vi försöka att slita oss lösa?» viskade hästen, då det blivit natt och Tvåben sov.

»Nej», sade kon och skakade på huvudet. »Jag springer inte mera min väg utan tar nu livet, som det kommer. Det var en ryilig syn att se honom på din rygg. Han är allas vår herre. Ingen kan motstå honom.»

Men gråsparven flög runt skogen på snabba vingar:

»Tvåben har fångat hästen... han sitter gränsle över hans rygg... han har bundit honom vid sitt tält... hästen har blivit Tvåbens tjänare.»

»Har du hört det?» frågade lejoninnan sin man. »Vill du också låta honom rida på din rygg, när han jagar?»

Lejonet röt hotfullt.

»Må han bara komma hit till mig!» sade han.

»Han aktar sig nog», svarade lejoninnan hänfullt. »Och du går själv ur vägen för honom, feg som du är och vansläktad från dina fäder.»

Lejonet lade huvudet på sina framtassar och svarade ingenting, men ruvade på sina dystra tankar.

Carl Ewald.

Sommarvisa.

Nu är det sommar! Nu är det sommar!
Skogen är grön och syrenen den blommar.
Solskenet skiner
på stugans gardiner
och himlen är blå med små skyar på.

Nu är det sommar och nu är det grönska
och nu få vi göra precis som vi önska:
bada vid stranden
vada i sanden
och gå utan skor eller strumpor på.

Nu är det sommar och alla äro glada.
Snart slå vi hö och bärja det i lada.
Snart lingonen glöda
så klara och röda
i skogarnas gräs mellan björkar och gran.

Nu är det sommar kring sjöar och stränder
och sol'n skiner klar i de gråaste gränder.
Solen den strålar
på alla och målar
en bruner i syn som en indian.

I. P.

Visbok för barn,

redigerad av Studentföreningen D. Y. G:s söndagsskolekommitté och innehållande 45 visor och sånger, kan fås från Solstrålens exp, Malmö.